

4. Konjunktivní souslednost časů

- zákonitost v latinském jazyce, kdy se konjunktivy ve vedlejších větách řídí podle slovesa věty hlavní;
- užívání konjunktivů pak záleží a/ na čase věty hlavní, b/ na tom, jaký je vztah děje věty vedlejší k ději věty hlavní (současný, předčasný, následný); obecně platné schéma je:

VH s časem hlavním (préz., fut. I., fut. II.)	VV současná konj. prez.	VV předčasná konj. perf.	VV následná -urus sim
VH s časem vedlejším (impf., pf., plpf.)	konj. impf.	konj. plpf.	-urus essem

S projevy konjunktivní souslednosti časů jsme se setkali:

u vět účelových (jsou považovány za současné s větou hlavní, a tak se v nich podle času VH střídá konj. prez. nebo impf.)

u cum *historicum* (vzhledem k tomu, že zde může být VH pouze v minulosti, může se ve VV vyskytnout konj. imperfekta pro současnost s VH nebo konj. plpf. pro předčasnost)

u nepřímých otázek

- otázky, které se staly závislé na jiné větě;
- mohou být doplňovací (uvozeny tázacím zájmenem) nebo zjišťovací (uvozeny *num* zda, *utrum* – *an* zda či, *utrum* – *necnon* zda či ne)

<i>Interrogo/interrogabo te,</i> Ptám se/zeptám se tě	<i>quid facias</i> co děláš	<i>quid feceris</i> co jsi dělal/udělal	<i>quid facturus sis</i> co budeš dělat/uděláš
<i>Interrogabam/interrogavi te</i> Ptal jsem/zeptal jsem se tě	<i>quid faceres</i> co děláš	<i>quid fecisses</i> co jsi dělal/udělal	<i>quid facturus esses</i> co budeš dělat/uděláš

- pro vyjádření následnosti se zde používá konjunktivů opisného časování na *-urus sim/essem* (v pasivu nelze, a tak se zde použije konjunktivů prez. a ipf., že jde o budoucnost se naznačí příslovcem)

III. Participiální vazby

1. Participia v latině

	participium prézentu aktiva	participium perfekta pasiva	participium futura aktiva	participium futura pasiva – gerundivum
<i>význam</i>	aktivnost současnost s určitým sloves. tvarem	pasivnost předčasnost před určitým sloves. tvarem	aktivnost záměr, vůle (nebo budoucnost)	pasivnost nutnost (nebo budoucnost)
<i>tvorba</i>	od prez. kmene -ns (1. a 2. konj.) -ens (3. a 4. konj.)	od supina zakončení supina na -um se nahradí koncovkami -us, -a, -um	od supina zakončení supina na - um se nahradí koncovkami -urus, -a, -um	od prez. kmene -ndus, -a, -um (1. a 2. konj.) -endus, -a, -um (3. a 4. konj.)
<i>příklad</i>	lauda-ns (gen. -ntis) dele-ns leg-ens audi-ens	laudat-us, a, um delet-us, a, um lect-us, a, um audit-us, a, um	laudat-urus, a, um delet-urus, a, um lect-urus, a, um audit-urus, a, um	lauda-ndus, a, um dele-ndus, a, um leg-endus, a, um audi-endus, a, um
<i>překlad</i>	chválící ten, který chválí (chvále)	pochválený ten, který byl pochválen (byv pochválen)	hodlající chválit ten, který hodlá chválit (ten, který bude chválit)	mající být chválen ten, který má být chválen ten, koho je třeba chválit (ten, který bude chválen)